

VÄSTRA NYLAND

Bästa
lokaltidningen
i Finland
2014 & 2013
TIDNINGENS
FÖRBUND

TORSDDAG
18 DECEMBER 2014
Vecka 51 Årgång 133 Nr 243
2,20 €

MAT
Både salt
och sött på
julbordet

Sidan 18

FRISBEEGOLF
Spel på
ny bana
i Pojo

Sidan 14

FÖRETAGARE
Jan Westman
livade upp
Pojo centrum

Sidan 9

Byggnadstillsynen frikänns

● Några sådana fel och brister i byggnadstillsynen som skulle kräva beslut av stadsstyrelsen har inte uppdragats.

RASEBORG Men byggnadstillsynen i Raseborg kan bli bättre. Det tillstår stadsstyrelsens ordförande Anders Walls (SFP).

Med anledning av det missnöje som byggnadstillsynen den senaste tiden varit föremål för sammankallade stadens ledning i går till pressinfo.

Två gamla fall, där byggnadsinspektören har anklagats för felaktigt agerande har tagits fram på nytt och studerats ingående, utan att några olagligheter hittats i dem.

De två skrivelser som lämnats in har benäns ut i både stadsstyrelsen och samhällstekniska nämnden och resultatet i ett åtgärdsprogram.

– Vi har försökt koncentrera oss på vad vi framöver kan göra bättre, säger Anders Walls.

Målsättningen med de listade åtgärderna är att göra processerna smidigare, enklare och mindre byråkratiska. Det här ska uppnås bland annat genom samarbete med miljöövervakningen, ansvarsdelegering

och tilläggsresurser.

– Målet är att bli den effektivaste byggnadstillsynen i regionen, säger samhällstekniska nämndens ordförande Werner Orre.

Att missnöjet med stadens byggnadstillsyn skulle vara särskilt utbrett tillbakavisas av tekniska direktören Jan Gröndahl.

– Det handlar om 5-6 fall om året och har inte gällt själva lovet utan det är tillgängligheten som varit ett problem. Det är en tyngdpunkt vi redan tidigare försökt satsa på, säger han och nämner bland annat ibruktagandet av en jourtelefon. **Sidan 4**

SPRÅKRETTAREN TÄNKER VIDARE.

Leif Höckerstedt har rört sig i den minnerade språkdebatten i Finland i många år. Nu är han aktuell med ett bidrag i Språkförsvarets antologi om rötter och relationer till svenska språket. Han ser det mångfasetterade verket som en fräsch fläkt i en annars stagnerad situation av oro över svenskans domänförlust. **Sidan 16**

FOTO: JOHAN KVARNSTROM

Klapp-

jäkt vid

Hangö hvc?

Sidan 7

Matbankerna ökar

RASEBORG – Det känns bra att mat som annars skulle slängas bort kommer till nytta, säger Malin Nyman.

Hon är en av de bärande krafterna bakom den nyligen startade matutdelningen i Karis som går under namnet Mathjälpen.

I Tenala startar en motsvarande matbanksverksamhet i dag. **Sidan 6**

Debatt

Kanske staden igen
en gång måste få
hjälp av konsulter.

Sidan 19

Torsdag

KONTAKT ☎ 019 222 822

✉ vnred@vastranyland.fi

”Betona vår svenska

● Mindre oro, mera Sverige. Det är språkvetare Leif Höckerstedts melodi i en tid då svenska byts ut mot finska.

RASEBORG – Att alltid sätta svenskan i relation till finskan är ett minoritetssyndrom. Man kan i stället se svenskan som i ständigt relation till Sverige eller Norden. Svenskan är faktiskt i majoritet, i Sverige. Alla minoritetsspråk är minsann inte i den situationen. Det fina med den här boken är att alla aspekter av svenskan kommer fram, säger Leif Höckerstedt om antologin *Guld i strupen? Rötter och relationer till svenska språket* som han bidrar till med ”Älska sin svenska - en finlandssvensk bekännelse”.

Han är en av flera som skribenter som nämner svenskans domänföruster, men då vi träffas i hans hem i gamla stan i Ekenäs är han mest ivrig att dyka in i de bidrag som inte handlar om den minerade språkbatten i Finland.

En språkbytesprocess

Han efterlyser, som han gjort i många år med risk för att kallas oförtämlig, tätare kontakter och identifiering med Sverige och starkare fokus på modersmålet betydelse.

Det handlar inte om att blunda för problem, tvärtom. Höckerstedt ser allvarigt på dagens språksituation i Finland och talar om en pågående språkbytesprocess.

– Jag är ensam om att tala om en språkbytesprocess. Ingen säger att jag har fel, men ingen vågar ta upp det. Vi går från svenska till finska, det innebär att också attityder ändras. Man vill till varje pris vara en god finländare, en god finne. Redan nu undviker man att tala om svenskan och säger svenskspråkiga i stället, ett ord som beskriver språket som ett instrument.

Vad kan man göra?

– Betona svenska områden där man kan fungera på svenska och som ger en styrka åt tvåspråkiga områden. Men frågan är om man vill göra någor? Det verkar som om ingen större vilja finns.

Svenskan som Ekenäs styrka

För Höckerstedt är språket en dimension av vår kultur, ett element i vår miljö. Han beklagar att språk ofta betraktas endast som en form av kommunikation. Han ser mo-

Profil

LEIF HÖCKERSTEDT

- **Född:** 1945.
- **Bor:** i Ekenäs sedan 1981.
- **Vyke:** Fil.dr., språkvetare, sociolingvist, debattör.
- **Böcker:** Svenskan på plats! (2010), Fuskfinnar eller östsvenskar? En debattbok om finlandssvenskhet (2000).
- **Aktuell som:** En av skribenterna i antologin *Guld i strupen?* Rötter och relationer till svenska språket.

● **Citat ur boken:** Jag älskar havet och kusten. Jag har fått dem på svenska. Jag älskar familj, barn och vänner. Dem har jag mest på svenska. Mitt sätt att tänka, djupt eller ytligt, roande eller löjligt, allt har jag lärt mig på svenska. Älskar jag därmed det svenska språket? Ja, så blir det väl. Men det är först när ens språk är hotat som man ser dess värde. Eller är det ens då frågan om språket? Är det inte snarare ens försvinnande svenska miljö man saknar? Min miljö har jag fått på svenska. Visst ser jag med vemod på hur den byter språk.

Sagt

Jag är ensam om att tala om en språkbytesprocess

LEIF HÖCKERSTEDT

dersmålet som känsloernas språk, litteraturens och poesins starkaste språk, variationsriktiga och dialekternas språk där nyanserna är som

SPRÅKVETARE I EN GAMMAL SVENSK STAD. – Ju äldre jag blir, desto mer lutar jag åt att kalla mig svensk, säger Leif Höckerstedt.

FOTO: JOHAN KVARNSTRÖM

flest, replikskriften som rappast och ett språk där situationsbriljansen kan flörera.

Du skriver i boken om hur din bari-

doms skärgårdsorter som Inga har förfinskats, hur ser du på Ekenäs?

– Jag upplever att man inte riktigt får betona det svenska här i dag, det upplevs som överlägset eller gammalmodigt. Staden Raseborg ska göras så tvåspråkig som möjligt. Ekenäs största styrka är att det är en gammal svensk stad. Det är det speciella med Ekenäs. Var ska svenskan i Finland odlas om inte här?

Ekenäs kallas Svenskfinlands huvudstad, men då med en viss ironi. Höckerstedt dryftar frågan varför det inte kunde vara en fin och slagkraftig slogan på riktigt och varför man inte öppet kunde försöka leva upp till den.

Minoritetsproblematik

Han konstaterar att allt fler gifter sig över språkgränsen och att unga

Bryan Adams kommer till Helsingfors

Den kanadensiske rockaren Bryan Adams spelar i Helsingfors den 23 mars. Konserthen är en del av hans jubileumsturné Reckless 30th Anniversary Tour som började i Sydafrika i januari.

Adams har redan spelat i många europeiska länder samt i USA och Kanada. De nordiska länderna står i tur i början av nästa år.

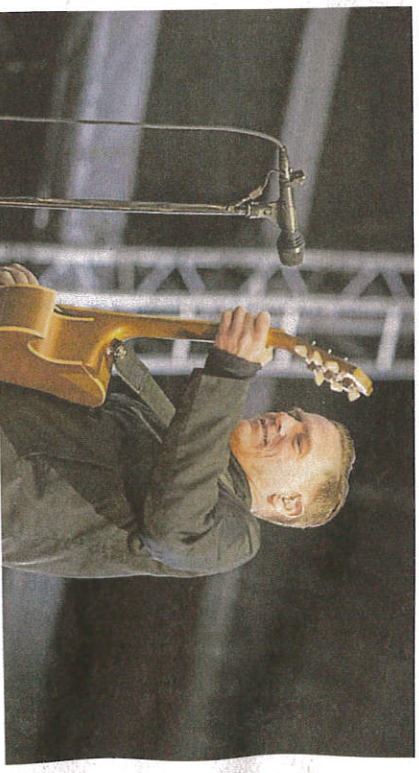
Adams har sålt över 65 miljoner skivor. Den 55-åriga sångaren har toppat listorna i över 40 länder. Bland hans mest kända låtar finns *Everything I Do (I Do It For You)*, *Summer of '69*, *Heaven*, *Cuts Like a Knife* och *Run To You*.

Adams har uppträtt i Finland flera gånger. Senast sågs han i Helsingfors 2013.

Biljetterna till konserten i Helsingfors ishalls kommer till salu på måndag hos Lippupiste och Tiketti. Pris

I VAR. Bryan Adams jubileumsturné när Helsingfors i mars.

FOTO: LEHTIKUVA

miljö!

BÖCKER ANMÄLAN Glädje och oro då 20 röster talar om svenska

Svenska språket diskuteras inom vida ramar med en mångfald personliga perspektiv i Språkförsvarets nya antologi.

Guld i strupen? Rötter och relationer till svenska språket.

Redaktörer: Frank-Michael Kirsch, Per-Ake Lindblom, Arne Rubensson. Utgivare: Språkförsvaret, 242 sidor.

Det är personligt och känsloladdat då skribenterna skriver om någonting för dem så viktigt, rentav vitalt, som svenska. Till exempel Björn Ranellid upplevs som forlångnad av dagens språkbruk, med engelska termer och sättskrivning av ord; något som enligt honom "blivit en neurologisk åkomma och ett lyre hos en hel generation som där till har satt grammatik och stavning på undantag."

Vårt språk. Vår värld

Bland skribenterna finns författare, poeter, översättare, forskare och redaktörer från en handfull länder. Fem av dem är finlandssvenska: Raoul J. Granqvist, Leif Höckerstedt, Kenneth Myrntti och Katarina Gäddnäs.

Höckerstedt och Gäddnäs hör till de som betonar språket som en del av ett större sammanhang. "Att älska sitt modersmål är att acceptera sin kultur" skriver Höckerstedt i sin artikel, medan Gäddnäs i diktens *Det*

att vårt språk är detsamma som i Sverige. Som ung gjorde jag ingenskillnad mellan svensk och finlandssvensk litteratur som man gjorde och gör vid universitetet, säger Höckerstedt.

Men inte ens i Sverige upplever alla svenskan ställning som säker. Utgivaren av *Guld i strupen?* – Språkförsvaret – finns till för att skydda svenskan. Det huvudsakliga ho-

överstämmande snällrikt - och melankoliskt tankeväckande - radar upp vad världen skulle förlora om svenskan skulle utrotas, till exempel:

*Inget skulle skimra, glittra, skymta eller blida.
Havet skulle inte sjäna.
Isen skulle inte lägga, inte ligga,
inte knaka eller ruttna i vikarna.
Havet skulle aldrig svala fritt mot solbarnna hållar.
Ingen skulle skrapa bävar och tjära bryggor.
Den globala uppvärmningen eller aiskatarstrofen skulle aldrig diskuteras.*

För vackert för vanvård

Flertalet av skribenterna ringer i varningsklockorna. Även om svenska talas av flera människor än någonsin kan man fråga sig om språket utvecklats i önskvärd riktning och vilken inverkan den all populära engelskan har.

Frank-Michael Kirsch går till angrepp mot poänglöst pamppladder; mångordiga utsvävningar utan substans. Det gäller till exempel offentliga byråkratit och beskrivningar av organisationsförändringar som presenteras fint, men på ett intetsägande sätt. Enligt Kirsch är svenskan "ett för vackert och värdigt språk för att vanvårdas i charlatanens mun."

Här serveras underhållande, men skrämmande översättningsmissar, språkhistoria och livsberättelser i en strid ström. Det gedigna verket innehåller även mycket glädje och en del stolthet. Svenska språkets variation och rikedom kommer till heders.

JOHAN KVARNSTRÖM

tet uppges vara engelskan som inomiskt nog blivit en viss räddning för svenskan i Finland (som argument för undervisning i svenska).

Johan Kvarnström

044 7835 739

Johan.kvarnstrom@astromviand.fi

i dag talar finska på rasterna i svenska skolor i huvudstadsregionen. Två- och mångspråkighet är förstås betydande, men man kan enligt Höckerstedt inte bara se på hur många som talar svenska. Man måste också vara mån om att det finns svenska miljöer.

– Jag brukar säga att en svensk minoritet behöver vara 60 procent för att det ska vara balans.

Ett typexempel på var svenska språket finns formellt, men inte utgör en svensk miljö är Helsingfors universitet där Höckerstedt var lektor i många år. En del ämnen kan läsas på svenska, men med en helt finsk inramning.

– Frågan är vad man kan göra. Vad skulle hindra att en del av studierna sköts i Sverige? Det talas mycket om att språken ska berika, men hur gör

vi det om vi gör allting på finska? Vad blir det av det svenska vi ska berika med? Med mer kontakt med Sverige har vi också mer att ge.

Ett annat exempel på förfinnsning är huvudstadens stadsdelennamn i folkmun. Förut kallade finnarna Berggåll för Berga. Nu talar även svenskar om Kallio.

– Vi är svenska och hör ihop med Sverige. Det är inte en händelse